

Mali bilgileriniz güvende mi?

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile birlikte Vergi İdaresi'nin elde ettiği mali bilgilerin güvenliğinin sağlanması önemli konulardan biri haline gelmiştir.

Av. Şenol Kocaer
DL Avukatlık Bürosu

Mali bilgiler, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun istisnaları arasına alınmıştır.

Kişisel veri, bireylerin kimliklerini belirli hale getirmeye elverişli her türlü bilgi olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda kişinin kimlik, iletişim, sağlık ile özel hayatına, dini inancına ve siyasi görüşüne ilişkin bilgiler yanında mali bilgileri de kişisel veridir.

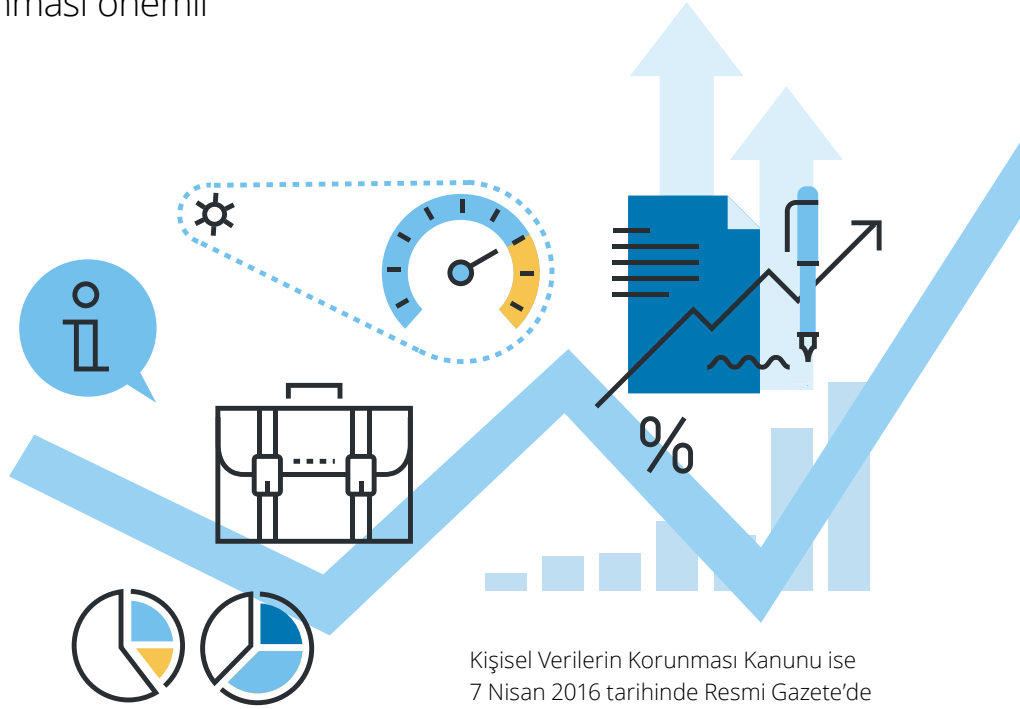
2010 yılında Anayasa'nın 20'nci maddesinde yapılan düzenlemeyle, kişisel verilerin korunması temel bir insan hakkı olarak güvence altına alınmış ve detayların kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür.

Başta 24/10/1995 tarihinde 95/46/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifi gibi uluslararası düzenlemeler de dikkate alınarak kişisel verilerin işleme şartlarının, bireylerin aydınlatılmasının, bu alanı denetleyecek ve düzenleyecek bir otoritenin oluşturulmasının, veri güvenliğine ilişkin temel ilkelerin düzenlendiği 6698 Sayılı

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ise 7 Nisan 2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 135 ve devamı maddelerinde ise kişisel verilerin hukuka aykırı olarak elde edilmesi, kaydedilmesi veya ifşa edilmesi fiilleri suç olarak düzenlenmiş ve hapis cezası yaptırımına bağlanmıştır. 6698 sayılı Kanunla, kişisel verilerin işlenmesine yönelik özel bir kanunun ihdas edilerek kişisel verilerle ilgili fiillerin ne zaman hukuka uygun; ne zaman hukuka aykırı olduğunun belirlenmesinde açıklık sağlanmıştır.

Vergi uygulamasında kişilere ait mali bilgiler, Maliye Bakanlığı, MASAK, Gelir İdaresi Başkanlığı, Vergi Denetim Kurulu ve vergi müfettişleri tarafından bankalar ile mükellefle ve vergi doğuran olayla ilgili diğer kişilerden istenebilmektedir. Vergi Usul Kanunu'nun 5'inci, 148 ila 152/A maddelerinde Maliye Bakanlığı'na

bilgi toplama yetkileri verilmiş olup bilgi verilmemesi özel usulsüzlük cezasına bağlanmıştır.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamı dışında bırakılan konular, Kanunun "İstisnalar" başlıklı 28. Madde'sinde düzenlenmiştir. Birinci fıkrada, tamamen Kanun kapsamı dışında tutulan hususlar düzenlenmektedir. Suç gelirlerinin aklanması, terörizmin finansmanının önlenmesi ve mali suçların araştırılması konusunda; yetkili birim tarafından yürütülen faaliyetler kapsamında işlenen veriler bu istisna kapsamındadır. MASAK tarafından ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik mali araştırma yapmak, mali istihbarat elde etmek ve üretmek, veri toplamak, şüpheli işlem bildirimleri ve diğer bildirimleri almak, analiz etmek, değerlendirmek, inceleme yapmak ve ilgili kurumlarla paylaşmak suretiyle işlediği veriler de Kanun kapsamı dışında tutulmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, kısmen Kanun kapsamı dışında kalan hususlar düzenlenmektedir. Buna göre, kural olarak bu fıkrada sayılan haller kanun hükümlerine tabi olmakla birlikte, sadece fıkrada belirtilen kanun maddelerinde düzenlenen hükümler bakımından istisna tutulmaktadır. Bu bağlamda ikinci fıkrada, Kanunun amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak kaydıyla; veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünü düzenleyen 10'uncu, zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç, ilgili kişinin haklarını düzenleyen 11'inci ve Sicile kayıt yükümlülüğünü düzenleyen 16'ncı maddelerinin uygulanmayacağı haller düzenlenmektedir.

Bu durumda dahi verilerin işlenmesi, silinmesi, yok edilmesi, aktarılması ve yurt dışına aktarılmasına ilişkin kanuni esaslara uyulması gerekmektedir. En önemlisi, veri sorumlusunun kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek ve kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak gibi veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri ve bu yükümlülüklerle aykırılıklardan doğan zararları tazmin sorumluluğu devam etmektedir.

Kişisel veri işlemenin kanunun verdiği yetkiye dayanılarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi yani Vergi Denetim Kurulu ve vergi müfettişleri tarafından toplanan ve işlenen veriler kısmen kanun kapsamı dışında tutulmuştur.

Kişisel veri işlemenin bütçe, vergi ve mali konulara ilişkin olarak devletin ekonomik ve mali çıkarlarının korunması için gerekli olması da kısmen istisna kapsamına alınmıştır. Fakat, bu durumda dahi veri işlenmesi Kanunun amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak zorundadır.

Ayrıca, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, usulüne uygun olarak yürürlüğe girmiş uluslararası anlaşmalarda yer alan bilgi değişimi hükümleri çerçevesinde bilgi toplayabilmektedirler. Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları, Bilgi Değişimi Anlaşmaları, çok taraflı işbirliği ve/veya yardımlaşma anlaşmaları kapsamında mali bilgilerin değişimi

Mali bilgilerin gizlilik ve güvenliğini sağlayacak teknik ve idari yapılanma gözden geçirilebilir.

söz konusu olmaktadır. Bunun da ilgili uluslararası anlaşma ve 6698 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine uygun bir şekilde yurt dışına aktarılması yapılabilmektedir.

Örneğin; 29 Temmuz 2015 tarihinde Türkiye ile ABD arasında otomatik bilgi değişimini öngören FATCA Anlaşması imzalanmıştır. Anlaşmada Türkiye ve ABD karşılıklı olarak birbirlerinin uygun koruma ve altyapı gerekliliklerini yerine getirmesini sağlayarak değişime tabi tutulan bilgilerin gizliliğini ve mükelleflerin çıkarlarının korunmasını güvenceye almışlardır. FATCA Anlaşması kapsamında değişime tabi tutulan bilgiler, taraf ülkelerce yalnızca vergi amaçlı olarak kullanılabilir. FATCA Anlaşması'nın uygun bulunmasına ilişkin 6677 sayılı Kanun, 16 Mart 2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Anlaşmanın 30 Eylül 2016 tarihinden önce yürürlüğe girmesi kaydıyla Gelir İdaresi Başkanlığı ile Amerikan Gelir İdaresi arasında ilk bildirim 30 Eylül 2016 tarihinde yapılması öngörülmektedir.

6698 sayılı Kanuna aykırılık hallerinde veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında idari para cezaları; kamu kurumu personelleri hakkında disiplin cezaları uygulanabilecektir.

Sonuç olarak, vergi amaçlı olarak Vergi Usul Kanunu ve Uluslararası Anlaşmalara göre toplanan mali bilgiler için 6698 sayılı Kanunda istisna düzenlemelerine yer verilmesine rağmen mali bilgilerin kanunun amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olarak işlenmesi, silinmesi, yok edilmesi ve yurt dışına aktarılması, en önemlisi gizlilik ve veri güvenliği için her türlü teknik ve idari yapılanmanın sağlanması zorunludur.